

»Nej«, sagde Storhertuginde, der var bekymret for den dengang endnu lille residensbys særpræg. Regeringen opgav sin drøm om hovedstadsformat. »Nej«, måtte udenrigsministeren gentage, og hans forbløffede kolleger forstod ikke længere verden. Så rullede bolden tilbage. Den belgiske udenrigsminister tilbød Bruxelles som provisorisk sæde for de nydannede organisationer EF og Euratom. Med tak tog man mod tilbudet i 1958.

1965 kulminerede behovet for at gøre rent bord og rationalisere arbejdet i de europæiske institutioner ved sammenlægning af de spredte myndigheder. Fusionen lykkedes, men decentraliseringen triumferede.

Frankrig kunne være enig, når blot Europa-Parlamentet fortsat holdt sine møder i Strasbourg. Luxembourg kæmpede ikke mindre sammenbidt og opnåede:

1. Sæde for Parlamentssekretariatet (1975: 1082 eurokrater).
2. Sæde for Den europæiske Domstol (1975: 241 eurokrater).
3. Alle Ministerrådets møder i april, juni og oktober.
4. Som kompensation for Montanunionens myndigheder, der var blevet opløst af EF-Kommissionen i Bruxelles, blev nogle generaldirektorer med 1600 ansatte flyttet fra Bruxelles til Luxembourg.

Italien kunne stemme for dette kompromis, da man havde fået løfte om, at første europæiske universitet skulle ligge i Firenze.

Det åbnede 20. marts 1975 i et palazzo i Fiesolo ved Firenze. Holland og Tyskland holdt sig beskedent tilbage, mens der blev pranget (overenskomst den 8. april 1965). Som belønning fik München senere Det europæiske Patentskontor (1973) og Berlin et forskningsinstitut for erhvervsuddannelse (1975).

Rådsmøder holder udenrigsministrene i Bruxelles eller Luxembourg, mens møder om »det politiske samarbejde« holdes i en national hovedstad. For at hele verden skal forstå forskellen, afholdes »konference« i hovedstaden i det land, der for tiden har formandskabet. Hvis et Rådsmøde og en »konference« er berammet til samme dag, så chartrer udenrigsministrene simpelthen i fællesskab et fly, og efter formiddagskonferencen i København haster de afsted til Bruxelles for dér at fortsætte deres dialog som Rådsmedlemmer (23.7.1973).

Regeringscheferne mødes tre gange om året. Det ene møde tilfalder Bruxelles. De to andre fordeles mellem hovedstæderne i de lande, der det år har formandskabet.

Luxembourg har åbnet et højdeplateau for Fællesskabsorganerne.

På Kirchberg, over for den henrivende Trutzstadt, vidner en kolos på 24 etager om europæisk forvaltningsprunk. Bygningerne, der rummer de kontorer, der sorterer under Kommissionen, står i forbindelse med deres kommandocentral i Bruxelles, over 200 km væk, ved tusindvis af daglige telefonsamtaler og talrige kurerer. Her arbejder: Statistisk kontor, kontoret for offentliggørelser, generaldirektoratet for videnskabelig information, generaldirektoratet for kredit og investering, regnecentralen.

Lige overfor, på den anden side af gaden, har Den europæiske Domstol til huse i en arkitektonisk set ejendommelig pavillon. Ved siden af ligger Den europæiske Investeringsbank, der sørger for egnsudviklingskredit til Europas fattige regioner og til de fattigste af de associerede lande.

Inden for gå-afstand, ved siden af højhuset, arbejder 1.082 eurokrater, der er ansat ved Europa-Parlamentets forvaltning. Ganske vist rejser ca. 600 af dem væk en uge hver måned, så kontorerne står tomme. I store karavaner med biler, dokumenter, skrivemaskiner og hovedtelefoner drager de afsted de 200 km til Strasbourg for at kunne stå til tjeneste for Parlamentsforsamlingen. Omvendt besøger Parlamentsmedlemmerne sommetider deres medhjælpere. Så holder Europa-Parlamentet møder i Luxembourg i plenarsalen.

Luxembourg er hjemsted for 3198 holdingselskaber (1972). Skattely og en liberal lovgivning fremmer udviklingen af et kapitalmarked, som 77 europæiske og amerikanske storbanker profiterer af ved at slå sig ned i landet (1974). Da Fællesskabets øverste valutainstans skulle oprettes, måtte Luxembourgs regering for at sikre sig dens sæde udkæmpe en duel med den britiske regering. Efter et kraftigt politisk tovtrækkeri lykkedes det Luxembourg at få placeret Den europæiske Valutafond inden for sine egne mure og dermed at afrunde sin finansielle højhedsret (1973). Det er hensigten med denne fond, at den i fremtiden skal fungere som europæisk centralbank og kontrollere den europæiske fællesvaluta.

De europæiske skatteydere betaler for urimelighederne ved den splittede hovedstad. Ved politisk velvilje ville der kunne spares millioner, eller disse millioner kunne anvendes langt fornuftigere af politikere, journalister og embedsmænd. Alene Parlamentet beregner, at de spredte møder betyder en merudgift på 5,5 millioner D-mark (1973).